

Amerikan kommunistinen liike ja suomalaiset siinä

I.

H. Puro, Työmiehen vastaava toimittaja.

Kommunistisen liikkeen syntymistä Amerikan Yhdysvalloissa joudutti Venäjän suuren voitokkaan vallankumouksen ja maailmansodan synnyttämä innostava vaikutus. Huolimatta tästä seikasta, ei Amerikan kommunistinen liike ole pelkästään impoiteerauksen synnyttämä. Jo vuosia ennen kommunistipuolueen perustamista, oli Amerikan sosialistipuolueessa kypsytynyt voimakas vasemmistosiipi. Amerikan sosialistipuolue on virallisesti aina ollut opportunistinen, epämarxilainen. Hillquitin ja Bergerin johtamana se kallistui aina revisionismiin ja edusti pikkuporvarillisia tendenssejä. Amerikan suurteollisuuden jättimäisen kasvun aikana, aina vuodesta 1900 asti, jolloin sosialistipuolue perustettiin, virtasi sosialistipuolueeseen kuitenkin vuosi vuodelta yhä suuremmat määrät teollisuustyöläisiä.

Nämä, sikäli kuin ne tulivat tietoisiksi marxilaisesta luokkataisteluteoriasta ja ottivat osaa suuriin lakkoihin, eivät milloinkaan olleet tyytyväisiä sosialistipuolueen viralliseen johtoon. Niimpä sosialistipuolueessa aina vuoden 1910 ajoista saakka alkaa kristalloitua varsinainen vallankumouksellinen vasemmisto, joka aina kommunistipuolueen muodostamiseen saakka käy kiinteää aatteellista taistelua puolueen pikkuporvarillista johtoa vastaan. M. m. jo 1912 vuoden konventsionissa sai taistelu vasemmiston ja oikeiston välillä kiivaan muodon, kun pikkuporvarilliset ainekset ajoivat lävitse konventsionissa n. k. "sabotaasi"-pykälän, jossa kielletään kaikki väkivaltaiset toimenpiteet ja sellaisen puolustajat uhataan erottaa puolueesta, kuten sitten m. m. erotettiin puolueen toimeenpanevan komitean jäsen, Wm. D. Haywood.

Sabotaasi-pykälän sisällyttäminen puolueen peruslakiin ja Haywoodin erottaminen antaa sattuvan kuvan sosialistipuolueen virallisesta kannasta, ja siitä hengestä missä puoluejohto toimi. Puolueen pikkuporvarillinen johto pannen pääpainon vaaliagitatsioniin ja edustajain valitsemiseen lainlaadinnallisiin laitoksiin ja jotta tässä

Suomalaisen sosialistijärjestön ensimmäinen toimeenpaneva komitea 1906. Järjestön perustava kokous pidettiin Hibbingissä, Minn., elok. 1—7 päivinä 1906.

menestyttäisiin, painostettiin johdon taholta propagandaa keskiluokkalaisainesten voittamiseksi puolueeseen, koska niillä on äänioikeus ja niin ollen olivat ne muka arvokkaampia puolueen jäseniä kuin työläiset, joilta monista syistä äänioikeus riistettiin, siinäkin tapauksessa että he olivat kansalaisia. Vasemmisto sai myöskin pitkän aikaa taistella voimakkaasti, pakottaakseen puolueen tunnustamaan teollisuusunionismin etevämmyyden ammattiunionismiin verraten.

Tuli sitten maailmansota. Rauhan aatteen ja saksalaissympatian kannustamina sosialistipuolueen johtajat Hillquitin johdolla ja vasemmiston myöskin ollessa silloin jo voimakkaan, hyväksyivät St.

Louisin konvensiosissa 1916 huhtikuulla, sotavastaisen pasifistisen ohjelman.

Sotavuosina, varsinkin Amerikan liittyttyä maailmansotaan, virtasi puolueeseen yhä enemmän teollisuustyöläisiä. Vasemmisto tulkitsti St. Louisin puoluekokouksen ohjelmaa militanttisesti. Sitä innotutti Zimmerwaldin kokouksen kumouksellinen julistus. Vasemmisto käsitti noin 60—70 tuhatta sosialistipuolueen 125,000 jäsenestä ja valitsi 1919 puolueen toimeenpanevan komitean. Oikeistolainen Hillquit-Berger johto ei sitä kuitenkaan tunnustanut, vaan vastasi vaaleihin erottamalla kokonaisia valtiojärjestöjä pois puolueesta, m. m. Michiganin ja Massachusettsin valtiojärjestöt, samoin useita kielijärjestöjä. Puolueen jäsenistö yleisäänestyksellä vaati liittymistä Kommunistiseen Internationaleen, mutta opportunistinen johto kieltäytyi sitä toteuttamasta.

Joulukuulla 1918 julaistaan kuuluisa "Vasemmistosiiven Manifesti", jossa asetutaan jyrkälle taistelukannalle opportunistia vastaan. Kesäkuussa 1919 pidetään vasemmistosiiven konferenssi, jossa on edustettuna noin 35,000 sosialistipuolueen vasemmistolaista, joko siitä erotettuja tai vielä puolueessa olevia. Konferenssissa ilmenee jyrkkää erimielisyyttä siitä, onko heti järjestyttävä kommunistiseksi puolueeksi tai vielä taisteltava sosialistipuolueessa, vaatien sen liittymistä Kommunistiseen Internationaleen.

Syyskuun 1 p. 1919 alkaa sosialistipuolueen konvensioni Chicagossa. Samaan aikaan, myöskin Chicagossa, Ruthenberg, Ballam, Fraina, Ferguson y. m. perustavat Amerikan Kommunistipuolueen. Larkin, Gitlow, Reed y. m. eroavat sosialistipuolueesta ja perustavat samana päivänä Kommunistisen Työväenpuolueen. Kommunistipuolueeseen liittyy 10,000 jäsentä, Kommunistiseen Työväenpuolueeseen 5,000. Nämä kaksi kommunistista ryhmää eivät pääse yksimielisyyteen, kysymys aseellisesta kapinasta pitää ne kahdessa leirissä. Tämän jälkeen jatkuu kommunistisen puolueen synnytystuskia. Molemmat ryhmät ovat leftismiin vajonneita. Tammikuussa 1920 alkaa Yhdysvaltain yliprokuraattori Palmer kuuluisan "punaisten jahdin", vangituttaen tuhansia radikaalisia työläisiä, raahaten heitä vankiloihin ja karkoittaen suuret määrät pois maasta. Molemmat puolueet joutuvat maanalaisiksi. Vasemmistolaisuus saa kypsymättömissä puolueissa maanalaisissa oloissa yhä suuremman jalansijan. Molemmat puolueet julistavat boikotin vaalitoimintaa vastaan, hyväksyvät I. W. W:n ja kieltäytyvät työskentelemästä ammattiunioissa.

Toukokuulla 1920 Ruthenberg-Lovestone ryhmä eroaa Kommunistipuolueesta ja perustaa Yhdistyneen kommunistipuolueen. Samaan aikaan joutuvat useat parhaat toverit vankilaan, m. m. Ruthenberg, "Vasemmistosiiven Manifestin" allekirjoittamisesta, jonka johdosta on nostettu oikeusjuttu heitä vastaan.

Kapitalismin häikäilemättömillä vainoilla ja jo saavutetuilla kokeuksilla on kuitenkin yhdistävä vaikutus. Toukokuulla vuonna 1921 molemmat kommunistiset ryhmät yhdistyvät Amerikan Kom-

munistipuolueeksi. Puolue alkaa vähitellen vapautua "penikkataudista." Taistelu julkisen puolueen puolesta alkaa. Se saa alussa voimakasta vastustusta, aina hajaantumisiin saakka. Mutta käsitys puolueen julkiseksi taistelemisen puolesta voimistuu yhä. Perustetaan American Labor Alliance (Amerikan Työväen Allianssi). M. m. Suomalainen Järjestö, joka on eronnut sosialistipuolueesta 1920 vuoden lopussa, Waukeganissa, Ill., pidetyssä edustajakokouksessa ja pysynyt itsenäisenä, liittyy ALA:han.

Taistelu julkisen puolueen puolesta ja sitä vastaan, jakaa puolueen uudelleen, molemmat ryhmät väittäen olevansa K. I. Amerikan osato. Mutta pyrkimys yhtenäisyyteen on voimakas. K. I. asetuu tukemaan julkisen puolueen perustamista. Vuoden 1921 lopussa perustetaan Amerikan Työläispuolue (Workers Party of America), joka toimii puolueen julkisena muotona, puolue itse vielä ollen maanalainen. Kaksoispuolueen olemassaolo kuitenkin alkaa käydä luonnottomaksi ja synnyttää ristiriitoja, jotka jäytävät puoluetta aina Bridgemannin konvensiooniin saakka, joka pidetään elok. 1922.

Tähän asti oli kommunismi Amerikassa dogmi, jota saarnattiin, mutta ei osattu sovelluttaa amerikalaisiin oloihin ja tehdä ymmärrettäväksi amerikalaisille työläisille, heidän jokapäiväisiin taisteluihinsa osanottamisen kautta. Keskustelut käytiin kommunismin ideologiasta, ei siitä, miten sitä sovelletaan Amerikan työläisten taisteluihin. Heikentyneenä jatkuvista ryhmätaisteluista, puolue joutui ankarien vainojen alaiseksi, sillä Amerikan kapitalistiluokka piti vallankumouksellisia vaarallisina. Ja olihan sillä syytäkin, sillä Venäjän työläiset ja talonpojat, bolshevikipuolueen johdolla, olivat jo kukistaneet tsarismien ja porvariston ja perustaneet proletariaatin diktatuurille nojaavan neuvostotasavallan. Kautta koko Euroopan kapitalismi horjui, kaikkialla ilmeni proletariaatin nousuja ja valmisteluja vallankumouksellisiin taisteluihin. Kaiken tämän lisäksi sotateollisuuden lakkauttaminen järkytti Amerikan kapitalistista talouselämää ja hallituksen poliittista asemaa. Näin ollen, kapitalistiluokka käsitti, että vallankumouksellinen liike voi levitä ja tulla voimakkaaksi tekijäksi, ja täten kapitalismin näennäisesti voimakas asema voi käydä sangen horjuvaksi ja vaaralliseksi. Siksi vallassaoleva luokka iski synnytystuskissaan kamppailevaa kommunistista liikettä surkeen kuuluisen Palmerin "punajahtien" muodossa.

* * *

Samalla kun Amerikan puolue ei kyennyt omin apuinsa selkiämään vaikeasta ulkoisesta ja sisäisestä tilanteestaan, Kommunistinen Internationale käsitti mitä oli tehtävä. Ja se auttoi Amerikan puoluetta. Se vaati yhtenäisyyttä. Se osoitti, että kahden Kominternin puolueen olemassaolo samassa maassa ei ole luvallista. Toisessa Internationalesessa sellainen oli ollut mahdollista. Esim. Amerikassa oli pitkän aikaa ollut Amerikan Sosialistipuolue ja Sosialistinen Työväenpuolue, molemmat kuuluen Toiseen Internationaleen, samoin monissa muissa maissa. Kommunistiseen Internationaleen voi

C. E. Ruthenberg, Workers (Kommunisti) puolueen sihteeri. Kuoli maalisk. 2 p. 1927.

kuulua ainoastaan yksi puolue kussakin maassa.

Komintern vaati puolueen yhtenäisyyttä ja samalla julkista puoluetta. Miksi julkinen puolue? Siksi, että taistelu sen puolesta oli mahdollinen ja siksi, että sen kautta kommunistien vaikutus voitiin ulottaa laajoihin työläisjoukkoihin. Jotkut toverit pelkäsivät, että julkinen puolue tulee olemaan niin lievä, että vajoetaan opportunistisiin. Tällöin ei vielä ymmärretty julkisen puolueen vastustajain taholta taitoa yhdistää julkinen ja maanalainen toiminta, ja kuinka pitää osata vaihtaa toiminta toisesta muodosta toiseen, milloin se osottautuu välttämättömäksi.

Bridgemanissa, Michiganissa, pidettiin seuraava puolueen edustajakokous elokuulla 1922. Täällä käytiin ankara taistelu julkisen ja maanalaisen puolueen yhdistämisen puolustajain ja sen vastustajain välillä. Oikeusdepartementin agentit olivat lähettäneet urkkijansa ja lopuksi toimittivat joukkovangitsemisen, vangiten 33 edustajaa Michiganin valtion rikollisen syndikalismilain nojalla.

Mutta huolimatta tästä joukkovangitsemisesta, puolue alkoi yhä päättäväisemmin, Kominternin tukemana, taistella julkisen puolueen puolesta. Ja New Yorkin konventionissa, maaliskuulla 1923, julistettiin maanalainen puolue lakkautetuksi ja Workerspuolue ainoaksi Kommunistisen Internationalen puolueeksi Amerikassa.

On mielenkiintoista, että juuri silloin kun vallassaolijat panivat toimeen uuden hyökkäyksen puoluetta vastaan, puolue päätti jatkaa taistelua julkisuuden puolesta, ja voitti tässä taistelussa. New Yorkin konventionin jälkeen puolue yhtenäistyi tavattoman nopeaan. Samalla se alkoi nopeasti selkiintyä "penikkataudistaan" ja käydä käsiksi joukkotyöhön. Perustettiin Trade Union Educational League (Ammattiunionien Valistusliitto), jonka kautta puolue ulotti vaikutuksensa ammattiunioihin, määrätyn ohjelman ja taktiikan mukaisesti. Seurauksena on, että puolueeseen liittyy amerikalaisia aineksia ja puolue alkaa saada joukkopuolueen leiman, joka toimii amerikalaisella maaperällä, soveltuaan kommunismia amerikalaisen työläisten oloihin ja taisteluihin.

Vuosi 1923 antoi toiseltakin puolen puolueen vaikutuksen kasvulle suurta virikettä. Tänä vuonna nimittäin alottaa puolue voimak-

kaan Labor Party ryntäyksen, joka muodostuu voimakkaaksi joukkoliikkeeksi. Heinäkuulla perustetaan Federated Farmer-Labor Party (Liittoutunut Maanviljelijäin ja Työläisten Puolue). Joskin tämä liike myöhemmin kristalloidussa järjestöisessä muodossa hajaantuu, kapitalistien nostattaessa 1924 vuoden vaaleissa kuuluisan "hyvinvointi"-tunnuksen ja tuhotessa LaFollette edistysmielisen kolmaspuolue liikkeen, oli se suuri poliittinen herätysliike, tienraivaajaliike Amerikan työläisten ja työätekevien farmarien irrottamiseksi kapitalistisista puolueista, mikä pyrkimys vielä kristalloituu työläisten ja farmarien itsenäisenä poliittisena liikkeenä.

* * *

Puolueen joukkotyössä — ammattiunioiliikkeessä ja Farmer Labor Party toiminnassa tekemät taktilliset virheet, kokemattomuus ja kypsymättömyys sekä kapitalismin tilapäisen vakiintumiskauden aiheuttamat opportunistiset virtaukset työväenliikkeessä, jotka tunkeutuivat puolueen sisällekin, aiheuttivat uuden sisäisen kriisin puolueessa. Tammikuussa 1924 pidetään Chicagossa puolueen kolmas konventioni. Puolueessa ilmenee kaksi sivustaa, Fosterin ryhmä ja Ruthenbergin ryhmä. Foster saa enemmistön konventionissa ja uudessa keskuskomiteassa. Edistysmieliset ainekset unioissa alkavat tilapäisen teollisen hyvinvoinnin vaikutuksesta sulautua American Federation of Laborin kannattamaan LaFollette liikkeeseen ja luopuvat Farmer Labor liikkeestä. Puolueen uusi keskuskomitean enemmistö säikähtyy edistysmielisyyden laskuilmiotä, julistaa puolueen luopuvan Farmer Labor Party-liikkeen ohjelmasta tilapäisesti, siksi kunnes suurempaa joukkokannatusta ilmenee asettuu vastustamaan LaFollette-liikettä ja asettaa Fosterin puolueen presidentin ehdokkaaksi. Ruthenbergin ryhmä, vähemmistö Keskuskomiteassa, vastustaa Farmer Labor Party-ohjelman ylenantamista, selittäen Farmer Labor Partyn olevan välttämättömän väliasteen Amerikan työläisten ja köyhien farmarien poliittisessa itsenäisyysliikkeessä.

Syntyy 20 kuukautta kestävä ankara sisäinen taistelu. Huhtikuulla 1925 Kominternin Toimeenpaneva Komitea antaa lausuntonsa Amerikan puoluekysymyksestä, arvostellen molempia ryhmiä virheistä, kannattaen Labor Partya ja vaatiin puolueen yhtenäisyyttä. Mutta riita kiihtyy, kunnes puolue elokuulla 1925 pidettävän konventionin ovella ja sen aikana on miltei kahtia kaikessa muussa suhteessa, mutta ei virallisesti. Foster saa konventionissa enemmistön, etupäässä suurten suomalaisten osastojen kannattamana. Konventioni kestää kymmenen päivää, jonka ajan, kuten jo konventionin aatonakin, virallinen hajaannus uhkaa. Mutta K. I. pitää puoluetta "parity"-komissionin avulla koossa. (Komitea, jossa on yhtä monta edustajaa kummallakin ryhmällä ja K. I:n edustaja puheenjohtajana.)

Huolimatta sisäisestä riidasta, puoluekonventioni tuomitsee loralaisuuden ja erottaa saksalaisen puoluelehden "Volkszeitungin" pää-

toimittajan Ludwig Loren puolueesta, opportunistina. Puolueen suomalaisen jaoston enemmistöä arvostellaan ankarasti sosialidemokraattisista tendensseistä, tuomitaan Superiorin osaston päätöslauselma, jossa ilmeni näitä taipumuksia. Yksi Työmiehen toimittajista, tuon päätöslauselman puolustaja, Henry Askeli, ent. Suom. Järjestön sihteeri, erotetaan toimituksesta. Opportunismi tuomitaan yksimielisesti. Puolue päätetään uudelleen järjestää ja bolshevisoida.

Kominternin avulla puolue pysyy yhtenäisenä ja välttää hajoamisen vaaran. Uusi Keskuskomitea valitaan 50—50 perusteella, se on, kumpikin ryhmä saa yhtä suuren edustuksen. Keskuskomitean ensimmäisessä istunnossa, jossa valitaan Poliittinen komitea, saa Ruthenberg K. I. edustajan kannattamana Politikomitean enemmistön ja Ruthenberg tulee puoluesihteeriksi. Täten saa Ruthenbergin ryhmä puoluekoneiston haltuunsa.

Heti puoluekonventionin jälkeen alkaa puolueen uudelleen järjestäminen työpaikka- ja katusolujen perustalle. Se synnyttää vissejä kriisejä, etenkin suomalaisessa jaostossa. Mutta yleensä suoriudutaan uudelleen järjestämisen vaikeista problemeista verraten hyvin. Puolue alkaa jälleen yhtenäistyä, vaikkakaan täyttä yhtenäisyyttä ei saavutettu. Uudelleen järjestämisen ja bolshevisoinen työtä suorittaessaan puolue samalla antautuu jälleen joukkotyöhön. Farmer Labor Party liike saa uutta vauhtia, puolueen vaikutus unioissa kasvaa. Puolue on oppinut virheistään ja osaa jo paljon paremmin muodostella taktilliset menetelmänsä suhteessa joukkotyöhön. Puolue johtaa suuria pukutyöläisten taisteluja New Yorkissa. Ryhtyy järjestämään Passaicin silkkikutomien suuresti riistettyjä järjestymättömiä työläisiä, johtaa niiden noin 15 kuukautta kestävästä lakon voittoon ja liittyy itsenäisen taistelun aikana muodostetun union American Federation of Laboriin, taantumuksellisten johtajien vastahangoitteluista huolimatta. Mainarien uniossa johtaa puolue edistysmielisten kaivosmiesten taistelua presidentti Lewisin taantumuksellista johtoa vastaan, edistysmielisten ehdokas, John Brophy, saaden Lewisinkin tunnustuksen mukaan 75,000 ääntä, ja varmojen tietojen mukaan Brophy tullen valituksi, mutta Lewis pysyy vallassa muokkaamalla vaalien tulokset oman mielensä mukaisesti.

Nämä taistelut antoivat puolueelle tavattoman paljon kokemusta ammattiuniotyössä ja lähensivät sitä taisteleviin työläisjoukkoihin. Samalla aikaa, saavutettujen kokemusten valossa ja K. I. ohjaamana, tarkistettiin ja täydennettiin puolueen uniotyöohjelma, ja siten samalla tasotettiin erimielisyyksien syitä puolueessa.

Pitkäaikaisen ryhmäkuntaisuuden jätteet Amerikan puolueessa ovat kuitenkin lujassa. Tammikuulla 1927, alkoi ryhmäkuntaisuus jälleen nosta päätään, kun tiedettiin lähestyttävän puolueen viidettä kansalliskonventionia. Mutta koska poliittisia erimielisyyksiä ei tunnustettavasti ollut, päätettiin niistä toverillisesti keskustella ja tehdä sellaisia organisaattorisia järjestelyjä, mitkä tekisivät lopullisen ryhmäkuntaisuuden lopettamisen mahdolliseksi. Keskellä näitä

neuvotteluja puolueen sihteeri, tov. Ruthenberg äkillisesti kuoli. Poliittinen komitea vetosi puolueen jäsenistöön tov. Ruthenbergin viime sanoilla "sulkekaa rivit, rakentakaa puoluetta, Kominternin avulla me tulemme voittamaan!" Jäsenistö vastasi hankkimalla 2,000 uutta jäsentä puolueeseen "Ruthenbergin ryntäyksessä." Puolueen toiminnallisuus sotavastaisessa liikkeessä, Kiinan kumouksen puolesta ja Sacco-Vanzetti-liikkeessä kasvoi tavattomasti. Mutta tov. Foster, saaden entisen kannattajansa, tov. Cannonin, joka viime konventionin jälkeen oli luopunut kannattamasta tov. Fosterin oppositioriryhmää ja toiminut itsenäisenä ryhmänä, jälleen yhtymään kannattajakseen, perusti oppositioriryhmän ja alkoi päättävästi taistella poliittisen komitean enemmistöä vastaan, voittaakseen kontrollin puolueen viidennessä konventionissa.

Tällä välin Kominternin Laajennettu Toimeenpaneva Komitea antoi päätöksensä, tunnustaen Ruthenbergin ryhmän poliittisen suunnan lähemmin oikeaksi, kannattaen sen poliittista linjaa, samalla kuitenkin arvostellen sitä menneistä virheistä ammattiuniopolitiikassa ja vaalien kaikkien ryhmien hävittämistä ja puolueen täydellistä yhtenäisyyttä. Tämän päätöksen nojalla käytiin puoluevaaleihin. Epäilemättä K. I. yhtenäisyyspäätöstä vaaleissa käytettiin jossain määrin faktionalisesti. Mutta konventionissa "yhtenäisyys"-tunnus muodostui todelliseksi. Puolueen viides konventioni, joka pidettiin New Yorkissa elo- ja syyskuun vaihteessa, muodostui todella yhtenäisyyskonventioniksi. Erimielisyyksistä keskusteltiin avoimesti, mutta ei katkerasti. N. s. Ruthenbergin ryhmä sai enemmistön konventioniin ja myöskin puolueen uuteen keskuskomiteaan.

* * *

Kuten edelläolevasta käy selville, on Amerikankin puolueen täytynyt mennä monien sisäisten tuskain ja kriisien lävitse. Mutta näissä kriiseissä se on kokenut ja oppinut. Se on nyt tietoisempi ja kokenempi kuin koskaan ennen. Sillä on tietysti vastassaan uusia, sekä sisäisiä että ulkoisia vaikeuksia, mutta kuten se on suoriutunut kokemattomana ja heikkona Kominternin avulla tähänastisista kriiseistään, tulee se nyt kaikkien näiden lukuisten kokemusten opettamana ja Kominternin edelleen ohjaamana, suoriutumaan uusistakin vaikeuksista. Kaikessa tapauksessa, meidän puolueemme käsittää nyt paremmin tehtävänsä ja osaa valita oikeammin menetelmänsä erinäisissä tehtävissään. Amerikassa ei vielä olla läheisessä vallankumouskaudessa. Meidän puolueemme päätehtävä on edelleen Amerikan työläismassojen ja työtätekevien farmarien herättäminen elementtaarisesti itsenäisiin poliittisiin harrastuksiin Labor Partyn ja työtätekevien farmarien poliittisen liikkeen kautta toiselta puolen, ja toiselta puolen vasemmistosiiven rakentamisen kautta unioissa, herättää, rohkaista ja auttaa työväestöä taistelemaan imperialistisen kapitalismin orjuutusta ja sorrantaa sekä sen lakeijoita, ammattiunoiden taantumuksellista byrokratiaa vastaan. Ja näiden toimintain ja tais-

telujen prosessissa ja kapitalismin uusien kriisien kärjistyessä, on meidän puolueemme edistettävä amerikalaisen proletariaatin kumouksellistumista.

II.

Edellä olen kosketellut Amerikan puolueen historiallisia piirteitä ja vaiheita. Nyt koskettelemme lähemmin suomalaisten suhdetta puolueeseen.

* * *

Amerikan suomalainen työväenliike alkaa muodostua 1900 vaiheista saakka, osittain Suomesta siirtyvien sosialististen työläisten ja toimihenkilöiden virittämänä, mutta myöskin samanaikaisesti amerikalaisen kapitalismin riistonalaiseksi joutuneen siirtolaistyöväen heräämispyrkimyksistä. Suomalaiset työläiset ottavat osaa useihin lakkoihin, varsinkin keskilännen ja lännen kaivosmiesten lakkotaisteluihin. Nämä taistelut heijastuvat Amerikan suomalaisten henkisten rientojen yhteydessä. Työväki alkaa irtaantua seurakunnista. Perustetaan raittiusseuroja kaikkialle. Mutta pian muodostuvat ne sosialistisen propagandan tyyssijoiksi. Monet niistä valtaa sosialistinen työväki, muuttanut ne sosialistiosastoiksi. Toisista karkoitetaan sosialistit pois, jolloin syntyy erotettujen toimesta työväenyhdistys tai sosialistiosasto.

1904 pidetään Clevelandissa, Ohiossa, suomalaisten työväenyhdistysten ensimmäinen edustajakokous, jossa jo keskustellaan yli maan ulottuvasta yhteistoiminnasta suomalaisten sosialistien kesken. Vasta 1906 Hibbingissä, Minn., pidettävässä kokouksessa perustetaan Amerikan Suomalainen Sosialistijärjestö, joka kokonaisuutena järjestönä, omine keskusvirastoineen, päättää liittyä Amerikan Sosialistipuolueeseen. 1907 puhkee Minnesotan kaivosmiesten lakko, johon tuhansia suomalaisiakin työläisiä, yhdessä italialaisten, itävaltalaisien y. m. kanssa ottaa osaa, taistellen ankaraa taistelua 1901 syntynyttä Yhdysvaltain terästrustia vastaan, joka nyt kiristää yhä tiukemmalle työläisten elinehtoja. Ympäri maan seurataan tätä taistelua suomalaisten työläisten kesken mitä suurimmalla mielenkiinnolla. Silloin jo verraten voimakkaat lehtemme, etupäässä Työmies, levittää tietoja lakosta. Avustusta kerätään kautta maan. Samaan aikaan, lännen kaivosmiesten taistelujen seurauksena virittävät kaivoskapitalistit kuuluisan salaliittonsa Lännen Kaivosmiehien liiton (Western Federation of Miners) virkailijoita Moyeria, Haywoodia ja Pettibonea vastaan. Taistelu näiden työväenmiesten puolustamiseksi saa mitä suurinta mielenkiintoa kautta maan. Suomalainen työväki ei ole vähimmin kiinnostunut Moyer-Haywood-Pettibone juttuun.

Nämä suuret taistelut työn ja pääoman välillä, joihin suomalainen työväki kietoutuu mukaan, antavat kasvavalle sosialistiselle liikkeelle Amerikan suomalaisten keskuudessa voimakkaan luokkataisteluluonteeseen, olkoon, että se on monin paikoin syntynyt enempi seuraelämä- kuin selvästä luokkataisteluharrastuksesta.

Mutta vuosien kuluessa käy myöskin selväksi, että juuri keskilännen ja lännen raskaitten raaka-aineteollisuuksien työläiset, kuten puutavara- ja kaivostyöläiset, pyrkivät täyttämään Suomalaisen Sosialistijärjestön radikaalisella luokkataisteluhengellä. Heidän toimeenpanun vallataan Duluthin, Minn., esikaupungissa oleva kansalliskirkkolaisten pappisseminaari ja muutetaan se Työväen Opistoksi, jossa aletaan opettaa tieteellistä sosialismia ja kasvattaa suomalaiselle työväenliikkeelle toimihenkilöitä. Lännen ja keskilännen metsätyöläisiä ja kaivosmiehiä, joista monet ovat olleet mukana useissa taisteluissa, virtaa Opisto täyteen, ja heidän kumouksellinen henkensä lyö myöskin leimansa Opiston toimintaan ja opetusohjelmaan. Teollisuusunionismin ja kumouksellisen sosialismin henki pesiytyy lujasti Työväen Opistolle. Totta on, että mitä tulee marxilaisuuteen, se vississä määrin pyrki sekoittamaan syndikalistisilla virtauksilla ja suuressa määrin vahingoitti Amerikan suomalaista työväenliikettä tuonnetun. Kuitenkin Amerikan sosialistipuolueen pikkuporvarillisuuden ja epämarxilaisuuden arvostelu pyrki ja suurelta osalta tapahtuikin vallankumouksellisen marxilaisuuden pohjalta, ja liitti keskilännen ja lännen suomalaisen työväen sosialistipuolueen vasemmistoon.

Idän valtioissa, missä suomalainen työväki oli suuremmalta osalta kokoonpantu ammattitaitoisista työläisistä, työskennellen aloilla, missä suurteollisuus ei vielä ollut työntäytynyt kaikkikihdistävänä tekijänä, ja missä ei oltu niin välittömästi oltu raaka-aineteollisuuksien lakkotaisteluissa todistajina, alettiin katsella keskilännen ja lännen valtioiden suomalaista työväenliikettä "harhaoppisena", joka poikkeaa todellisesta puhtaasta "kansainvälisestä sosialidemokratiasista", kuten he rakastivat suurella arvokkuudella aina painostaa. Tätä visseissä taloudellisissa olosuhteissa syntynyttä katsomusta idän työläisten keskuudessa lujitti ja ylläpiti heidän äänenkannattajansa Raivaajan toimitus, joka on aina tunnettu Amerikan sosialistipuolueen opportunistisen siiven äänenkannattajana. Raivaaja myöskin yllytti jatkuvasti taistelemaan "kerettiläisiä" työväen-opistolaisia ja heidän vaikutusvaltaansa vastaan.

Nämä kaksi katsomusta kristalloituvat kahdeksi eri suunnaksi Amerikan suomalaisessa työväenliikkeessä, joiden välillä käydään vuosikautia jatkuvasti ankaraa teoreettista taistelua ja sittemmin myöskin organisaattorista taistelua Suomalaisen Sosialistijärjestön kontrollista. Johtuen osan keskivaltioiden työläisten horjuvaisuudesta näiden kahden suunnan välillä ja toiselta puolen, ehkäpä jo ennen mainitun syndikalististen virtausten pyrkiessä voittamaan jalansijaa vasemmistosiivessä, Raivaaja saa lujan otteen Työmiehestä 1914 Työmiehen vuosikokouksessa, vallaten sen kontrolliinsa. Vasemmistolaiset perustavat uuden lehden Duluthiin ja näin joutuvat keskivaltioiden työläiset taistelemaan toinen toisiaan vastaan. Suomalaisen Sosialistijärjestön toimeenpaneva komitea myös joutuu palvelemaan toistaiseksi raivaajalaisuutta, erottaen noin 4,500 jäsentä osastoinen järjestöstä.

Tämä hajaannus oli valitettava seikka siksi, etteivät kumoukselliset marxilaiset mielipiteet vielä olleet ehtineet kristalloitua, jotta joukot olisivat voineet selvästi valita oikean leirin. Tämä hajaannus on sitäkin valitettavampi, että syndikalistiset ainekset, taaskin osakeäänten enemmistöllä (ei joukkojen enemmistöllä), valtasivat kumouksellisilta marxilaisilta sosialisteilta, vasta perustetun päivälehdessä, muuttaen tämän syndikalistiseksi lehdeksi taistelemaan kaikkea poliittista toimintaa vastaan.

Tosin marxilaiset palasivat takaisin Järjestykseen 1916—17 vuosina. Mutta syndikalisteilla oli jokapäiväinen sanomalehti, joka Järjestyksen entisiä syntyjä, ja eritoten sen opportunistisen siiven (raivaajalaisuuden) syntyjä hyväkseen käyttäen, lietsoi ennakkoluuloa työläisjoukkoihin kaikkea poliittista toimintaa vastaan ja sekotti kaikella tavoin marxilaista luokkataistelukäsitettä. Ja näin pääsi syndikalistinen suunta erikoisissa oloissa, sosialistipuolueen pikkuporvarillisuudesta pontta ottaen, voimakkaasti vaikuttamaan Amerikan suomalaisen työväenliikkeeseen. Tämä vaikutus on ollut ja on yhäkin turmiollinen.

Maailmansodan loppuvuosina ja sodan päätyttyä, yleismaailmallisen kumousaallon vyöryessä tunkeutui Amerikan suomalaisia työläisiä kuitenkin jälleen suuret määrät lisää S. Sosialistijärjestykseen. Järjestö itse, varsinkin Venäjän vallankumouksen ja Suomen luokkasodan vaikutuksesta tuli jälleen alttiiksi kumouksellisen suunnan vaikutukselle. Järjestyksessä oli vuosien 1919—20 vaiheilla 14,000 täysinmaksanutta jäsentä, kokonaisjäsenmäärä ollen useita tuhansia suurempi. Innostus Venäjän vallankumoukseen ja kommunistiseen liikkeeseen oli tavattoman suuri ja valtava. Mutta tuli sitten koettelemuksen hetket. Tuli I. W. W:n 166 juttu, jossa tuo määrä toimihenkilöitä asetettiin syytteeseen kapinallisuudesta ja monet heistä tuomittiin aina 20 vuoden vankeuteen. Samaan aikaan pani yliprokuraattori Palmer toimeen kuuluisat "punajahdit", joissa tuhansia radikaalisia työläisiä vangittiin kautta maan, tuhansia niistä karkoitettiin ("Neuvostoarkki", erikoinen laiva jossa radikaaleja lähetettiin Neuvostomaahan) ja suuret määrät suljettiin vankiloihin.

I. W. W:n 166 jutun vaiheissa Industrialistit, joka oli ensimmäisenä maksanut Venäjän vallankumouksen, vakuuttaen sen tapahtuneen I. W. W:n teoriain mukaan, käänsi kelkkansa, muuttuen vastakumoukselliseksi, alkaen mitä ruokottominmin, yhdessä noskelaisien ja porvarien kanssa kilpaa parjaamaan Venäjän kumousta, neuvostovaltaa ja kommunisteja.

Raivaaja, joka aina oli ollut opportunistisen siiven äänenkannattaja ja revisionistisen sosialismin puolustaja, tuli nyt myöskin täysin avoimesti sosialismin petturien puolesta, Venäjän vallankumousta ja kommunismia vastaan.

Mutta S. Sosialistijärjestyksen valtava enemmistö, heihin nyt liittyen joukko parhaita kumousaineiksia I. W. W:stä, oli lähtenyt päätävästi kommunistisen liikkeen matkaan, joskaan ei vielä pysyvän

tietoisesti, niin kuitenkin sen aatteiden innostamana. Heti kommunistipuolueen perustettua, liittyi suomalaisia puolueeseen ja suuri määrä heitä kuului puolueeseen maanalaisena aikana. Totta, vasta pieni määrä käsitti tällaista toimintaa. Olihan Amerikan suomalaisten toiminta ollut aina pääasiallisesti seuraelämätoimintaa. Siksi nyt vasta ensi kerran jouduttiin opettelemaan, mitä on kommunistisen puolueen toiminta. Monet epäilivät sitä, oudoksuivat sitä. Ja kun puolue oli niin suuressa määrin vasemmistovirheiden ja lapsentaudin pauloissa, kuin edellä käy selville, ei tietysti opetus senkään puolelta ollut läheskään selvää. Mutta osa kuitenkin oli mukana, ja erehdyksissäkin opittiin tuntemaan aakkosia kommunistisen puolueen ja sen jäsenten tehtävistä.

Vasta kuitenkin sen jälkeen, kun kommunistinen liike, Workerspuolueen perustamisen kautta tuli julkiseksi liikkeeksi, liittyivät laajemmat suomalaiset työläisjoukot siihen, Järjestykseen siihen liittymisen kautta. S. Sosialistijärjestyksen jäsenluku vv. 1921—25, jolloin se järjestönä kuului Workerspuolueeseen, oli 7,000—8,500 vaiheilla. On kuitenkin otettava huomioon, että mies ja vaimo saivat kuulua samalla jäsenmaksulla (kaksoisveromerkillä) puolueeseen.

Näiden vuosien aikana Suomalainen Järjestö auttoi suuresti puolueen rahastamista ja sen erinäisiä ryntäyksiä. M. m. keräsivät suomalaiset 25,000 dollaria puolueen päivälehdessä Daily Workerin perustamisrahastoon ja myöhemmin keräsivät lisää sen kannatusrahastoon. Suomalainen Järjestö itse oli perinyt entisessä pesänselvityksessä kaksi päivälehteä, Työmiehen ja Toverin, sekä pilalehden "Punikki" ja naisten viikkolehden "Toveritar." Raivaajan ryöstivät sen osakkeenomistajain enemmistöltä noskelaiset poliisien ja oikeuslaitosten avulla. Mutta Raivaajan tilalle perustettiin New Yorkissa 1921 "Eteenpäin", joka heti alkoi ilmestyä päivälehtenä ja muutettiin vuoden kuluttua Worcesteriin, Mass.

Paitsi voimakasta sanomalehdistöä, kustansivat ja levittivät Järjestyksen lehdet kustannusliitoksi liittyneenä, Järjestyksen johdolla, suuret määrät kommunistista kirjallisuutta. Järjestö piti jatkuvasti matkalla suuren joukon puhujia ja luennoitsijoita, jopa pantiin toimeen useita 6—8 viikkoisia luentokurssejakin. Ja yleensä tehtiin laajakantoista kommunistista propaganda- ja valistustyötä.

Kuitenkin, organisaattorisesti puolueemme toimi hyvin suuressa määrin samaan tapaan kuin ennen Sosialistipuolue lukuisine kielijärjestöineen. Ja varsinkin Suomalainen Järjestö, ollen noin kolmas osa koko puolueesta ja suurin kielijärjestö siinä, eli hyvin suuressa määrin omaa itsenäistä elämäänsä, ja monin paikoin valitettavasti erillään muusta puolueesta. Tähän tietysti vaikutti Järjestykseen vanhat traditiot, suomalaisten omat seuraelämäharrastukset omilla osastoissaan, mutta myöskin puolueen sosialidemokraattinen rakenne. Toiselta puolen, aatteellisessakin suhteessa, joskin nyt arvosteltiin mitä ankarammin vararikon tehnyttä sosialidemokratiaa, tuomittiin sen petturuus vallankumouksen asialle ja nojattiin aatteellisesti Leni-

nin ja Kommunistisen Internationalen oppeihin, painoi ja sekoitti sosialidemokratian aatteellinen perintö vielä tavattoman lujasti. Tämä ehkäisi ymmärtämästä, jopa edes pyrkimästä syventymään kommunismin. Se luonnollisesti johti kauttaaltaan virheellisiin käsityksiin. Me esimerkiksi tulimme varsin pessimisteiksi, ettei puolue kasvanut nopeampaa lukumääräänsä nähden. Me valitimme, että puolue panee toimeen liian monia ryntäyksiä (missä ehkä oli osittain tottakin, mutta silti käsityksemme oli virheelliseltä pohjalta lähtenyt) ja antaa liian paljon tehtäviä, me olimme nimittäin tottuneet nauttimaan mahdollisimman paljon mukavuuksia ja rauhaa. Ja kun me havaitsimme erimielisyyksien oireita puolueessa, teki se meidät pessimisteiksi.

Tuli sitten 1924—25 puoluetäistelu, johtuen pääasiallisesti erilaisesta käsityksestä kommunistien suhteesta Farmer-Labor-puolueen osaan nähden, josta jo on lyhyesti selvitetty edellä. Me suomalaiset säikähdyimme suunnattomasti tämän riidan johdosta. Me kieltäydymme ottamasta siihen osaa. Me ummistimme silmämme kysymyksiltä, jotka johtivat tähän sisäiseen taisteluun ja kieltäydymme syventymästä siihen. Tietystikin meidän suhtautumiseemme tällä tavoin, vaikutti puhtaat, vilpittömät proletaariset motiivit, nähdä puolueemme eheänä ja yhtenäisenä. Mutta me emme käsittäneet, ettei tämä yhtenäisyys voi syntyä muuten, kuin selvittämällä riidanalaiset kysymykset, löytämällä niihin nähden oikea yhtenäinen kanta. Me tuomitsimme ”riitelevän puoluejohdon” ja kieltäydymme itsekohtaisesti auttamasta puoluetta selviintymään sisäisistä vaikeuksistaan.

Mutta puolue ei jättänyt meitä rauhaan. Se arvosteli meitä ankaraasti. Se ruoski säälimättä suomalaisia opportunistista, sosialidemokraattisista katsantokannoista. Tämä tietysti loukkasi meitä tavattomasti. Mutta samalla se ajoi meidät ajattelemaan, ottamaan osaa puolueen sisäiseen ratkaisuun. Ja jouduttaessa valitsemaan, osa valitsi Loren leirin, suurin osa asettui kannattamaan tov. Fosterin johtamaa keskuskomitean enemmistöä ja ainoastaan pieni osa Ruthenbergin johtamaa vähemmistöä.

Olimmepa siis löytäneet oikean tai virheellisen kannan, puoluetäistelu oli vetänyt meidätkin väkisinkin matkaansa. Ja siinä meitä rusikoitiin, ruoskittiin, arvosteltiin. Komintern selitti Ruthenbergin ryhmän olleen lähemmin oikeassa Farmer-Labor-puolueliikkeessä ja selitti Laborpuolueen välttämättömäksi Amerikan työväenluokan poliittisessa herätys- ja kouluutusliikkeessä. Mutta se myöskin arvosteli Ruthenbergin ryhmää, varsinkin sen suhteesta ammattionistisen liikkeen politiikkaan nähden, ja antoi siinä suhteessa enempi krediittiä Fosterin ryhmälle. Samalla Komintern tuomitsi Loren harrastukset sosialidemokraattisena ja vahingollisina kommunistiselle puolueelle.

Kominternin päätöksen valossa me jouduimme puoluekokouksen

yhteydessä ja sen jälkeen tutkimaan ja syventymään kommunistisen puolueen periaatteisiin ja toimintaan perinpohjaisemmin.

Samaan aikaan tuli myöskin Kominternin määräämänä puolueemme uudelleenjärjestäminen päiväjärjestykseen. Siihen oli nyt käytävä käsiksi kerta kaikkiaan sitä toteuttamaan. Puoluekokous 1925 määräsi, että 6 kuukauden ajalla on puolue järjestettävä uudelleen kauttaaltaan, työpaikka- ja katusolujen perusteelle.

Tätä pidettiin mahdottomana. Selitettiin ettei Komintern tunne Amerikan oloja. Sellainen ei ole Amerikassa mahdollista. Uudelleen järjestäminen tulee hävittämään koko Amerikan puolueen. Ja osa suomalaisista pelkäsi että puolueen ”juutalaiset” tulevat ottamaan haltuunsa heidän lehtensä, talonsa ja kaikkinaisen omaisuutensa ja hävittämään ne, samoin kuin hävittämään kaikkinaisen seuratoiminnan.

Tässä puolueen uudelleen järjestämisen ja bolshevoimisen kriisissä Suomalainen Järjestö paljastui kulkeutuneen sangen vaaralliselle opportunistin tielle. Lankeentuminen takaisin sosialidemokratian tielle oli sangen lähellä, ainakin vaara kulkeutua pois päin kommunismin tieltä, oli sangen suuri. Näihin aikoihin lähetti m. m. Suomen Kommunistipuolue meille ”Avoimen kirjelmän”, jossa kovia kokenut veljespuolueemme kehoitti meitä kulkemaan edelleen kommunismin tietä, pysymään kiinni Amerikan kommunistipuolueessa ja syventymään todenteolla kommunistiseen puolueeseen, sen bolshevoimisen ja uudelleen järjestämisen tärkeyteen.

Tällä kirjelmällä, joka juliaistiin sanomalehdissämme, oli suuri vaikutus. Vähitellen kristalloituikin pieni päättävä joukko, joka alkoi käsittää kuinka ajan vaatima on nyt bolshevoimisen ja uudelleen järjestämisen velvoitus. Alettiin voimakas itsekritiikki, tarkistettiin virheelliset linjat ja katsomukset, arvosteltiin sosialidemokraattisia peruja ja pyrittiin todenteolla puolueen ja Kominternin avulla, syventymään kommunismin ja kommunistisen puolueen jäsenilleen antamiin velvoituksiin. Ja vaikkakin koko Suomalainen Järjestö yhteen aikaan horjui — joko seurata kommunistista liikettä, vaiko asettua jonkinlaiselle ”itsenäiselle”, kahden ja puolen internationaalen (joka asiallisesti merkitsi sos.-dem. kallistumista) kannalle ja erilleen puolueesta ja sen vaikutusvallasta — ja monet suuret, moniin satoihin nousevan jäsenluvun käsittävät (Detroit, Mich., osastossa oli siihen aikaan 700 jäsentä) olivat tavattoman voimakkaan sosialidemokraattisen ideologian valtaamat, niin kuitenkin, marras- ja joulukuun vaihteessa 1925 (noin 3 kk. puoluekokouksen jälkeen) pidetty Suomalaisen Järjestön edustajakokous asettui ratkaisevasti puolueen uudelleen järjestämisen kannalle, julistaen Workerspuolueen Suomalaisen Järjestön hajotetuksi ja valiten sen toimeenpanevan komitean tilalle Workerspuolueen Suomalaisen Toimiston ja päättäen ryhtyä voimakkaaseen kamppailuun puolueen suomalaisen jaoston uudelleen järjestämiseksi.

Tosin kääntymisen puolueen suuntaan ei käynyt kriisittä. Se oli

vakavaa ottelua kommunistisen aatesuunnan ja sos.-dem. tendenssien välillä. Ja itseasiassa kriisiä jatkuu yhä. Mutta tämä kamppailu on tehnyt Amerikan suomalaisista puoluejäsenistä parempia kommunisteja. On totta, että ainoastaan noin 2,000 suomalaista saatiin uudelleen järjestettyyn puolueeseen, ja vielä siitäkin on jäänyt pois noin kolmisen sataa. Mutta niin paljon kuin monia nytkin vielä puolueessa olevia suomalaisia vaivaa eristäytyneisyys, niin kuitenkin voitane sanoa, että poliittisesti toiminnallisia ja syvemmin kommunismia ymmärtäviä on nyt enempi kuin ennen suuren joukkojärjestön kuudessa puolueeseen.

Puolueeseen kuuluvien lisäksi, kuuluu uuteen joukkojärjestöön, joka on organisaattorisesti itsenäinen, mutta puolueelle sympaattinen järjestö — Suomalainen Työväen Järjestö — noin 6,000 jäsentä. Kaikki puoluejäsenet myös kuuluvat tähän järjestöön ja ovat siinä toiminnallisia. Tämän lisäksi on kautta suomalaisasutusten järjestetty naisjaostoja, jotka muodostuvat suomalaisista työläis- ja farmarinaisista. Nämä järjestöt tekevät varsin arvokasta valistustyötä naisten keskuudessa, keräävät varoja nuorisotoiminnan ja lasten koulujen avustamiseksi, lakkotaistelujen, luokkasotavankien, työväen sanomalehdistön j. n. e. hyväksi. Jopa ne Minnesotassa ovat suuren tekijänä Farmer-Labor puolueen rakentamistyössä, kuuluvat ammattiuoiden apujärjestöihin j. n. e. Naisjaostot, joita on noin 150 kautta maan ja joihin kuuluu noin 3,000 jäsentä, ovat täysin puolueen aatteellisen johdon alaisia.

Osuustoimintaliike on saanut, varsinkin keskivaltioiden suomalaisten keskuudessa tavattoman suuren jalansijan, kuuluu niihin noin 17,000 jäsentä. Liike alkaa nopeasti nykyisin amerikalautua, osuuskauppojen keskusjärjestö, Keskusosuuskunta, julaisten m. m. englanninkielistä kuukausilehteä, "Pyramid Builder", säännöllisesti. Osuusliikkeeseen osaaottava suomalais-amerikalainen nuoriso jouduttaa tämän joukkoliikkeen amerikalaututtamista. Osuustoiminnallisen valistustyön kautta on suuressa määrin tasotettu joukkojen keskuudessa entisten hajaannusten vaurioita. Varsinkin I. W. W:n rivijäsenistö on alkanut osuustoiminnallisen joukkotoiminnan kautta lähestyä kommunisteja. Tätä lähestymistä on edistänyt sekin, että I. W. W:n suomalainen äänenkannattaja, Industrialisti, on osuustoimintaan nähden asettunut suorastaan vastustavalle kannalle, tuomien sen työväestöä vahingoittavaksi pikkuporvarilliseksi liikkeeksi.

Paitsi näillä joukkotoiminnan aloilla, missä puolueen suomalainen jäsenistö on ollut aktiivinen ja vaikuttanut joukkoliikkeisiin enempi kuin koskaan ennen, se on myöskin suunnannut toimintansa nuorison keskuuteen. Vielä puoli vuosikymmentä sitten pidettiin mahdottomana, että me voisimme kasvattaa suomalais-amerikalautaa nuorisoa luokkatietoiseksi. Mutta puolueen uudelleen järjestämisestä saakka on alettu panna toimeen Nuorisoliiton avustamana nuorisokursseja, on pidetty 3—4 kurssit, jotka ovat kestäneet 4—6 viikkoa, eri piireissä maata, miltei yksinomaan suomalaisten rahas-

tamina, puolueen Nuorisoliiton varustaessa opettajat ja opetusohjelman. Nuorisokurssien kautta on kasvatettu poliittisesti kypsyneitä nuorisotoimitsijoita ja siten avustettu suuressa määrin nuorisoliikkeen nousua. Nuorisosta on myöskin tullut pioneerityöhön nähden suurta apua ja niin on nuorisoliiton osastojen rinnalle noussut pioneerien osastoja. Työväenyhdistyksemme, naisjaostomme ja osuuskaupat ovat olleet nuorisoliikkeen kohottamisessa suurina tekijöinä, tehden ne auliilla avustuksillaan mahdolliseksi.

Ennen uudelleenjärjestämistä sulkeutui miltei kaikkalainen toimintamme suomalaisten osastojen sisälle, niiden haalien ulkopuolelle ei juuri yritettykään aatteellista työtämme ulottaa. Me olimme sulkeutuneita, eristäytyneitä sekä omasta puolueestamme että Amerikan työväenjoukoista. Tässä suhteessa juuri on tapahtunut tavattoman suuri muutos, kuten edellämainitut seikat toiminnasta joukkoliikkeen erinäisillä aloilla osottavat.

Mitä tulee puolueen ryntäyksiin, niin joskin siinä suhteessa on vielä paljon heikkouksia, on osanotto niihin nähden paljon parantunut. Samoin muukin yhteys puolueen kanssa on käynyt kiinteämmäksi, olemmehan nyt puolueen kansainvälisten solujen jäseniä. Onhan suomalaisia jäseniä solujen sihteereinä, kaupunkiosien komiteain organisoeraajina, kaupunkiorganisoeraajina, piirien toimikuntain jäseninä ja virkailijoina, vieläpä puolueen keskuskomitean jäseninäkin on useita suomalaisia tovereita, jopa yksi puolueen politkomiiteassakin.

Näin on puolue uudelleenjärjestämisen ja bolshevisoimisen kautta vetänyt meidät suomalaisetkin eristetyistä järjestöistämme ja eristäytyneistä toiminnoistamme kiinteään osanottoon puolueen työssä ja toiminnoissa. Ja tästä olemme tietysti paljon oppineet, niin periaatteellisesti, organisaattorisesti, kuin kielellisestikin. Nyt ei meillä ole enään mahdollista julistautua puolueen sisäisissä selvityksissä erikoiseksi suomalaiseksi ryhmäksi joka olisi "puolueettomalla" kannalla. Me jakaannumme näissä selvittelyissä kansallisesti, puoluejäseninä joudumme syventymään puolueen problemeihin. Niimpä 1925 puoluetistelun aikana suomalaisten valtava enemmistö oli "fosterilaisia", mutta 1927 puoluekonventionin edellä käydyissä puoluekeskusteluissa ei enään ollut "suomalaista blokia", vaan jakaantui suomalaisten jäsenistö puolueeryhmittymien mukaan, ehkä tällä kertaa ollen enemmistö n. s. "ruthenbergilaisen" keskuskomitean enemmistön kannalla.

Niin sitkeitä kuin me suomalaiset olemmekin säilymään suomalaisina, niin viimeisten vuosien kehitys, siirtolaisuuden miltei kokonaan pysähtyessä, on amerikalautuminen alkanut edistyä nopealla vauhdilla Amerikan suomalaisten keskuudessa. Kielen oppiminen sekä puheellisesti että kirjallisesti, edistyy nopeaan. Ja yleensäkin amerikalainen elämä ja ympäristö alkaa lyödä leimansa. Ja sikäli kuin vanhemmassa polvessa supisuomalaisuus uppiniskaisesti vielä yrittää säilyä amerikalaisen kapitalismin sulatusprosessia uhmaten.

tämä vanhempi polvi jatkuvasti harventuu, ja uusi polvi, täällä kasvanut (joko täällä syntyneet tai nuorena Amerikkaan tulleet) nuorempi polvi, oudoksuu pelkkiä suomalaisia rientoja ja saadaan se työväenliikkeeseen pääasiallisesti englanninkielisen valistustoiminnan kautta, joskin suomalainenkin valistustoiminta on vielä ollut ja on yhäkin tekijänä, varsinkin voimakkaimmilla suomalaisasutuksilla.

Tätä mukaa kuin yleinen amerikkalaistuminen tapahtuu, myöskin suomalainen jäsenistö puolueessa ja työväenliikkeessä amerikkalaistuu. Tämä amerikkalaistuminen ei kuitenkaan saa jäädä pelkän automaattisen kehitysprosessin varaan. Siihen nähden on meillä kommunisteina myös erikoinen velvoitus. Meidän on edistettävä työväen luokkataistelulle edullista ja siinä mielessä tapahtuvaa amerikkalaistuttamista erikoisilla ponnistuksilla, koska vain tällä tavoin edistämme kaikin voimin yhtenäisen (sekä aatteellisesti että organisaattorisesti) Amerikan kommunistisen puolueen rakentamista.

Amerikkalaistumista edistämme parhaiten, ottamalla osaa kiinteästi puolueen ryntäyksiin ja sen asettamiin tehtäviin työväen joukkoliikkeissä. Yksi tällaisia puolueemme tärkeimpiä tehtäviä on nykyisin Labor puolueen rakentaminen. Tässä suhteessa on suomalainen puoluejäsenistö ja puolueellemme myötätuntoinen suomalainen väestö Minnesotan, Michiganin, Wisconsinin, Pohjois-Dakotan ja Etelä-Dakotan valtioissa, varsinkin ensin mainitussa suurena tekijänä amerikkalaisen työväen joukkopuolueen rakentamisessa, koska suomalainen väestö muodostaa siellä valvutuneimman aineksen. Lukuisissa muissa valtioissa, kuten Oregonissa, Washingtonissa, Montanassa ja Californiassa lännellä, New Yorkissa, Massachusettsissa, Ohiossa, Pennsylvaniassa j. n. e. idässä, voi suomalainen kommunistinen ja sille sympatisoiva työväki olla suurena apuna Labor puolueen rakentamisessa.

Osanotto puolueemme ammattiunionityöhön ja työskentely näissä työväen perusjoukko järjestöissä on tärkeä työmaa, jossa suomalaiset ovat jo monin paikoin mukana. Kuitenkaan ei asialle ole annettu sitä huomiota, mikä sille tulisi antaa, ennenkuin täytämme velvollisuutemme kommunisteina Amerikan puoluetta ja työväenliikettä kohtaan.

Paljon on meillä Amerikan suomalaisilla kommunisteilla vielä heikkouksia, paljon perua sosialidemokratialta. Toiselta puolen amerikkalaisen kapitalismin nopean laajentumisen ja kasvamisen aikakaudella on tuhansista Amerikan suomal. raaka-aineteollisuuksien työläisistä tullut korkeita ja parempipalkkaisia ammattilaisia, jopa lukuisista pikkuporvareita, ja tällä taloudellisen aseman muutoksella on ollut suuri vaikutus aatteellisiin katsomuksiin. Tämä aseman muutos on ollut suuresti vaikuttamassa siihen pikkuporvarillistumistendenssiin, mikä on ollut vallalla siinäkin osassa, joka on pyrkinyt seuraamaan kommunistista liikettä. Tämähän se oli suurena tekijänä puolueemme uudelleen järjestämisen kriisissäkin. Ja yhäkin, varsinkin sikäli, jos kapitalismin vakiintumiskautta vielä jatkuu, tulee sen

kasvattama aatteellinen harha synnyttämään paljon luopuruutta ja kylmäkiskoisuutta vallankumouksellista työväenliikettä kohtaan.

Mutta tämä seikka juuri tekeekin tärkeäksi sen, että etujoukkomme on käsitettävä puolueen merkitys ja sen avulla taisteltava pikkuporvarillistumistendenssejä ja sen turmiollisia vaikutuksia vastaan. Tämä seikka myöskin amerikkalaistumisvelvollisuutemme rinnalla, tekee tärkeäksi vielä pitkän aikaa suomenkielisen kommunistisen propagandan, jos mielimme ehkäistä Amerikan suomalaiset vajoomasta valko-suomalaisen pikkuporvarien ja kirkollisten kaikenlaisiin seuroihin. Siksi myöskin suomalaisetkin joukkojärjestömme, kuten Suomalainen Työväen Järjestö, ovat vielä merkityksellisiä.

Puolueen ja amerikkalaisen työväenliikkeen osanoton ja oman Amerikan suomalaisen kasvatusyömmen rinnalla, olemme koettaneet ja tulemme edelleenkin muistamaan Suomen työväkeä, luottaen pian koittavan ajan, jolloin Suomen Kommunistipuolue kykenee johtamaan Suomen työväen voitokkaaseen kamppailuun luokkavihollisensa ja sortajansa, Suomen kapitalismin kukistamiseksi ja Neuvosto-Suomen perustamiseksi.

H. Puro.

1. Herman Kortesoja, rauta-alueen asiamies, työväenjärjestöjen toimihenkilö. 2. Niilo Terho, latoja Työmieheissä; näytelmäseuran johtaja ja näyttämökurssien ohjaaja. 3. Tuomas Talonen, Työmiehen kirjeenvaihtaja, syntynyt Vähässäkyrössä, Saarenpään kylässä 1868. Tullut Amerikkaan 20-vuotiaana. Oli välillä vuoden Suomessa. Kirjotteli lehtiin, ensin vanhoillisiin ja vuodesta 1907 Työmieheen. Kirjotteli Työmieheen uutisia renssiltä, ollen ehkä kielenkäyttönsä ja uutisvalintakykynsä puolesta paras kirjeenvaihtaja lehdelle. Käytti nimimerkkejä "Esa Vesa", "Simuna Suoranen", "Elias Mäntykaitaja" j.n.e. Toveri Talonen kuoli, sitä ennen annettuaan vielä viime hetkellään lehdellemme kirjoituksia, maalisk. 23 p. 1928. Tov. Talosessa poistui etevä kynänkääntäjä. 4-5. Ida Raivio, lehtemme kirjeenvaihtaja, naisjärjestöjen toimihenkilö ja puhuja; Maissi Heikkinen, puhuja ja järjestäjä, toiminut naisliikkeemme järjestämiseksi. 6. Sefa Lepistö, Työmiehen kirjeenvaihtaja; luonnotsiija. Kirjotellut parikymmentä vuotta Työmieheen eri nimimerkeillä. Toimii Marquettessa, Mich. 7. Ida Peterson, kirjeenvaihtaja. 8. Jenny Ilminen, Ironwood, Mich., kirjeenvaihtaja. 9. Nanny Samuelson, Bovey, Minn., kirjeenvaihtaja.